

DOKUMENTY SOBORÓW POWSZECHNYCH

Tekst grecki, łaciński, polski

TOM II (869 – 1312)

Konstantynopol IV
Lateran I • Lateran II • Lateran III • Lateran IV
Lyon I • Lyon II
Vienne

Układ i opracowanie
Ks. Arkadiusz Baron
Ks. Henryk Pietras SJ

Wydawnictwo WAM • Księża Jezuici
Kraków 2003

SPIS TREŚCI

TLUMACZENIE	7
ODREDAKCJI	9
1. Uwagi wstępne	9
2. Rys historyczny	9
3. Obecne wydanie	11
WYKAZ SKRÓTÓW	15
1. Skróty biblijne	15
2. Skróty dzieł, serii i czasopism	15
3. Skróty tekstów egzegetycznych	18
4. Skróty ogólne	18
BIBLIOGRAFIA (w układzie chronologicznym)	19
1. Teksty oryginalne	19
2. Ważniejsze opracowania w językach obcych	20
3. Czasopismo poświęcone historii soborów	20
4. Podstawowa literatura w języku polskim	21
5. Bibliografia historii soborów w internecie	21
SOBÓR KONSTANTYNOPOLITAŃSKI IV (869-870)	25
Wprowadzenie	25
[Orzeczenie świętego i powszechnego ósmego Soboru]	29
Kanony 1-27	49
Jan [VIII] do Focjusza, brata i współsługi	107
SOBÓR LATERAŃSKI I (1123)	117
Wprowadzenie	117
Kanony 1-17	121
[Kanony 18-22 według: Mansi 21, 285-287]	131
SOBÓR LATERAŃSKI II (1139)	139
Wprowadzenie	139
Kanony 1-30	143

SOBÓR LATERAŃSKI III (1179)	165
Wprowadzenie	165
Kanony 1-27	169
LATERAŃSKI IV (1215)	211
Wprowadzenie	211
List zwołujący sobór	215
KONSTITUCJE	221
1. O wierze katolickiej	221
2. O błędzie opata Joachima	225
3. O heretykach	231
4. O zuchwałości Greków wobec Łacinników	235
5. O godności patriarchów	237
6. O synodach prowincjonalnych	239
7. O karceniu wykroczeń	239
8. O śledztwach	241
9. O różnych obrządkach w tej samej wierze	245
10. O ustanowieniu kaznodziejów	245
11. O nauczycielach szkolnych	247
12. O kapitułach generalnych mnichów	249
13. O zakazie tworzenia nowych zakonów	251
14. O karaniu niepowściągliwości kleru	251
15. O zwalczaniu pijaństwa kleru	253
16. O szatach duchownego	255
17. O hucznych przyjęciach u wyższych duchownych itd.	255
18. Zakaz wydawania przez duchownych wyroku śmierci i pojedynku	257
19. W kościołach nie można umieszczać przedmiotów świeckich	257
20. Krzyżmo i Eucharystię należy przechowywać pod zamknięciem	259
21. O nakazie spowiedzi i związanej z nią tajemnicy itd.	259
22. Chorzy niech najpierw troszczą się o duszę, później o ciało	261
23. Wakat w kościele katedralnym czy zakonnym itd.	261
24. O przeprowadzaniu wyborów przez głosowanie lub ugodę	263
25. Wybór uczyniony przez władzę świecką jest nieważny	265
26. O karze dla zatwierdzających nieprawidłowy wybór	265
27. O pouczeniu kandydatów do święceń	267
28. Składający rezygnację, po jej przyjęciu muszą ustąpić	267
29. Nie można mieć dwóch beneficjów związanych z duszpasterstwem	267
30. O przydatności kandydata na urząd kościelny	269
31. Synów kanoników nie można mianować na urzędy wraz z ojcami	271
32. Patroni mają wypłacać duchownym odpowiednią część	271
33. O nie przyjmowaniu świadectw wizytacji bez jej przeprowadzenia	273
34. O nie obciążaniu podwładnych pod pretekstem innej powinności	273
35. Określenie warunków apelacji	275
36. Sędzia może odwołać wyrok przedstanowczy itd.	275

37. Zakaz żądania pism przenoszących sprawę sądową itd.	275
38. O sporządzaniu dokumentów	277
39. O restytucji przeciw posiadającemu rzeczy, których nie ukradł	279
40. O prawnym posiadaniu	279
41. W każdym przepisie należy zachować zasadę dobrej wiary	279
42. O sprawiedliwości świeckiej	281
43. Aby duchowny nie obiecywał świeckiemu wierności	281
44. Konstytucje panujących nie rozsądzą spraw kościołów	281
45. Patron, który zabije duchownego, traci prawo patronatu	283
46. Nie należy nakładać podatków na duchownych	283
47. O formie ekskomuniki	285
48. O sposobie wyłączenia sędziego	287
49. O karze za niesprawiedliwe ukaranie ekskomuniką	289
50. O ograniczeniu przeszkód do małżeństwa	291
51. O karze dla zawierających małżeństwa potajemne	291
52. O odrzuceniu świadectwa ze słyszenia w sprawie małżeństwa	293
53. O dających swoje grunty pod uprawę innym itd.	295
54. Dziesięciny powinny być płacone przed podatkami	297
55. Dziesięciny z nabytych ziem należy płacić itd.	297
56. Żadna umowa nie może pozbawić dziesięciny prezbitera parafii	299
57. O interpretacji przywilejów	299
58. O [interpretacji przywilejów] na korzyść biskupów	301
59. Żaden zakonnik nie może poręczać bez zezwolenia opata itd.	301
60. Opaci nie powinni sięgać po uprawnienia urzędu biskupiego	303
61. Zakonnicy nie mogą przyjmować dziesięcin z rąk ludzi świeckich	303
62. O nie wystawianiu relikwii świętych poza relikwiarzami itd.	305
63. Symonia	307
64. O symonii w odniesieniu do mnichów i mniszek	309
65. O symonii odnośnie do niedozwolonego wymuszania pieniędzy	309
66. O symonii w odniesieniu do chciwości kleru	311
67. O lichwie Żydów	311
68. Żydzi powinni różnić się od chrześcijan ubiorem	311
69. Żydzi nie powinni pełnić urzędów publicznych	313
70. Nawróceni do wiary spośród Żydów itd.	315
71. Wyprawa dla odzyskania Ziemi Świętej	315
SOBÓR LYOŃSKI I (1245)	329
Wprowadzenie	329
Bulla złożenia z tronu Fryderyka II	333
KONSTYTUCJE: Część pierwsza	351
I/1. O reskryptach	351
I/2. O tym samym	351
I/3. W tej samej sprawie	351
I/4. O elekcji	353

I/5. W tej samej sprawie	353
I/6. O urzędzie i władzy sędziego delegata	353
I/7. O urzędzie legata	355
I/8. O sądach	355
I/9. O stwierdzeniu sporu	355
I/10. O przywróceniu posiadania tym, którzy zostali z niego wyzuci	355
I/11. O umyślnym nie stawieniu się przed sądem	357
I/12. O osobie, która zostaje wprowadzona w posiadanie	357
I/13. O zeznaniach	359
I/14. O ekscepcjach	359
I/15. O wyroku i rzeczy zasądzonej	361
I/16. O apelacjach	361
I/17. W tej samej sprawie	363
I/18. O zabójstwie	363
I/19. O wyroku ekskomuniki	367
I/20. O tej samej sprawie	367
I/21. W tej samej sprawie	369
I/22. W tej samej sprawie	369
KONSTYTUCJE: Część druga	373
II/1. O lichwie	373
II/2. O pomocy dla cesarstwa Konstantynopola	377
II/3. Zachęcanie ludu [do ofiar] przez przełożonych	379
II/4. O Tatarach	381
II/5. O krucjacie	383

SOBÓR LYOŃSKI II (1274) 397

Wprowadzenie	397
KONSTYTUCJE: Część pierwsza	401
[I/1a-c. O pomocy dla Ziemi Świętej]	401
[I/1d. O uczestnikach soboru]	411
KONSTYTUCJE: Część druga	415
II/1. O najwyższej Trójcy i wierze katolickiej	415
II/2. [O wyborze papieża]	415
II/3. [O wyborach w Kościele]	423
II/4. [O konieczności zatwierdzenia wyboru]	425
II/5. [O zgodzie na wybór]	425
II/6. [O głosowaniu na osobę niegodną]	427
II/7. [O warunkach podważenia wyborów]	427
II/8. [O wymaganej większości dwóch trzecich]	429
II/9. [O apelacji]	429
II/10. [O dyskredytacji kandydata do wyborów]	429
II/11. [O wymuszaniu głosowania na własnego kandydata]	431
II/12. [O uzurpacji godności i jej tolerowaniu]	431
II/13. [O wieku kandydatów na probostwo]	433

II/14. [O powierzaniu parafii kapłanom]	433
II/15. O udzielaniu święceń oraz przymiotach mających je przyjąć	435
II/16. O dwukrotnie żonatych	435
II/17. O urzędzie sądowym ordynariusza	435
II/18. [O urzędzie sądowym ordynariusza]	437
II/19. O sprawach sądowych	439
II/20. O działaniu pod wpływem przymusu albo strachu	441
II/21. O prebendach i godnościach	441
II/22. Dobra Kościoła nie mogą być oddawane w obce ręce	443
II/23. Domy zakonne powinny podlegać biskupowi	445
II/24. O podatkach i świadczeniach	447
II/25. O nietykalności kościołów	449
II/26-27. O lichwie	451
II/28. O wyrządzaniu szkód i strat	455
II/29-31. O wyroku ekskomuniki	455
 SOBÓR W VIENNE (1311-1312)	 461
Wprowadzenie	461
[Bulle i dokumenty kurii rzymskiej o Zakonie Templariuszy oraz w sprawie Ziemi Świętej]	465
1. [Bulla Vox in excelso o kasacie Zakonu Templariuszy]	465
2. [Bulla Ad providam o dobrach templariuszy]	483
3. [Bulla Considerantes dudum o losie templariuszy po kasacie zakonu] ..	495
4. [Bulla Nuper in generali concilio o dobrach templariuszy]	501
5. [Bulla Redemptor noster o krucjacie]	503
6. [Bulla Licet dudum o dobrach i przywilejach templariuszy]	517
7. [Bulla Dudum in generali concilio o dobrach templariuszy i pomocy dla Ziemi Świętej]	519
8. [Bulla Licet pridem o dobrach templariuszy]	527
II. DEKRETY	533
[1. Błędy Piotra Jana Olivi]	533
[2. Opaci nie mogą wyzyskiwać podległych ich władzy]	537
[3. O mianowaniu delegata papieskiego dla klasztorów]	539
[4. Zakaz kumulowania beneficjów]	539
[5. Święcenia a urzędy i beneficja w Kościele]	541
[6. Uproszczenie procedur sądowych]	541
[7. O sprawowaniu jurysdykcji przez biskupów-wygnańców]	541
[8. Zajęcia zakazane duchownym]	545
[9. O stroju duchownych i mnichów]	545
[10. O warunkach działalności franciszkanów i dominikanów]	547
[11. O zawłaszczających dziesięciny]	557
[12. O tym samym oraz o zakazie zastawiania sprzętów kościelnych]	557
[13. Zakaz obejmowania funkcji przełożonych w klasztorach]	557
[14, 1-4. O stroju mnichów]	559

[14, 5. O spowiedzi i komunii mnichów]	561
[14, 6. O czytaniu reguły w czasie kapituły]	561
[14, 7. Mnichom zakazuje się polowań]	561
[14, 8-9. Sankcje za nieposłuszeństwo wobec powyższych zakazów]	563
[14, 10-11. Mnisi nie mogą mieszkać poza klasztorem i posiadać broni]	563
[14, 12-15. O święceniach i formacji mnichów]	565
[15. O obyczajach mniszek i wizytowaniu ich klasztorów]	567
[16. O beginkach]	569
[17. O zarządzie dobrami instytucji charytatywnych]	571
[18. Biskup ma obowiązek zapewnić utrzymanie duchownym]	575
[19. Świadczenia klasztorów na rzecz legatów papieskich i biskupów]	577
[20. O nienadużywaniu gościnności klasztorów]	577
[21. Zakaz pobierania myta od towarów kościelnych]	579
[22. Przeciw niestosownemu zachowaniu się duchownych]	579
[23. O Liturgii godzin obowiązujących w domach kardynałów]	581
[24. O nauczaniu języka hebrajskiego, arabskiego i chaldejskiego]	583
[25. Zakaz tolerowania publicznego kultu saraceńskiego]	585
[26. Przeciw nadużyciom w działaniu inkwizytorów]	587
[27. O tym samym]	591
[28. Błędy begardów i beginek]	593
[29. O lichwie]	595
[30. O przełożonych kościelnych działających na szkodę klasztorów]	597
[31. O nadużywaniu egzempcji]	601
[32. O uprawnieniach biskupów w kościołach zakonnych]	603
[33. O karach za przemoc względem biskupów]	605
[34. O karach za wymuszanie rezygnacji z beneficjów]	607
[35. Kary za zaniedbywanie nakłaniania do płacenia dziesięcin]	609
[36. O łamiących prawo interdyktu]	611
[37. O respektowaniu interdyktu przez Braci Mniejszych]	613
[38. O regule Braci Mniejszych]	615
Indeks biblijny	639
Indeks dokumentów kościelnych	645
Indeks pisarzy starożytnych i średniowiecznych	661
Indeks imion własnych	665
Indeks nazw geograficznych	669
Indeks rzeczowy	671